

Zefi Nikolaou, MA, CFE, CFSE

Communication Consultant, Ethics & Compliance Senior Expert

f. Secretary General of the Association of Compliance Officers in Greece (ASCO Greece)

: FOCUSING ON
DUE DILIGENCE

Μέσω της **CSDDD** θεσπίζεται ένα οριζόντιο, αυστηρό, πλαίσιο νομοθετικών υποχρεώσεων για εταιρείες με αποτύπωμα στην ΕΕ, να διεξάγουν **δέουσα επιμέλεια** για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον μετριασμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προέρχονται

- **από τις δικές τους λειτουργίες/«αλυσίδες δραστηριοτήτων»** (η έννοια καλύπτει τις ανοδικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, αλλά και τις καθοδικές που περιορίζονται στη διανομή, τη μεταφορά και την αποθήκευση προϊόντων)
- **από τη λειτουργία των θυγατρικών τους** (εκείνων που ελέγχουν κατά την έννοια της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ7)
- **από τις δραστηριότητες των άμεσων και έμμεσων επιχειρηματικών τους εταίρων**, όπου σχετίζονται με τις αλυσίδες δραστηριοτήτων τους (εφοδιαστική αλυσίδα: εργολάβοι, προμηθευτές, υπο-εργολάβοι, κ.ά.).

Η ενδεδειγμένη διαδικασία **δέουσας επιμέλειας** θα αποτελείται από έξι βήματα:

- Σχεδιασμός
- Αξιολόγηση
- Αναγνώριση
- Πρόληψη
- Αποκατάσταση
- Αναφορά

Θα ασκείται στον τρόπο που οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν τις πραγματικές και τις πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις στα **ανθρώπινα δικαιώματα** και στο **περιβάλλον**, μέσω των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας τους, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργιών θυγατρικών και επιχειρηματικών εταίρων.

Το πεδίο εφαρμογής της CS3D καταλαμβάνει **εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ ανεξαρτήτως της καταστατικής έδρας** (είτε εδρεύουν στην Ευρώπη, είτε παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες στην ΕΕ), συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών ιδρυμάτων, των (αντ)ασφαλιστικών επιχειρήσεων, των ιδρυμάτων πληρωμών και των παρόχων υπηρεσιών κρυπτογράφησης περιουσιακών στοιχείων.

- Για **εταιρείες που εδρεύουν στην ΕΕ**, η οδηγία ισχύει για εκείνες με περισσότερους από 1.000 εργαζομένους και κύκλο εργασιών άνω των 450 εκατομμυρίων ευρώ. Το πεδίο καταλαμβάνει και τις εταιρείες που δεν ξεπερνούν τα παραπάνω όρια σε επίπεδο οντότητας αλλά αποτελούν μητρικές ομίλων που πληρούν τα κριτήρια σε ενοποιημένο επίπεδο.
- Οι **εταιρείες εκτός ΕΕ** που δραστηριοποιούνται εντός της Ένωσης εμπίπτουν επίσης στο πεδίο εφαρμογής εφόσον πληρούν τα όρια κύκλου εργασιών και τα έσοδα παράγονται στην ΕΕ, ανεξάρτητα από το αν έχουν υποκατάστημα ή θυγατρική στην Ένωση.

Οι εταιρείες που οφείλουν να ασκούν δέουσα επιμέλεια, θα πρέπει να προβούν στις εξής ενέργειες:

- α) ενσωμάτωση της δέουσας επιμέλειας στις οικείες πολιτικές και τα οικεία συστήματα διαχείρισης κινδύνων
- β) προσδιορισμό και αξιολόγηση των πραγματικών ή δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων και, όπου είναι αναγκαίο, ιεράρχηση των εν λόγω επιπτώσεων
- γ) πρόληψη και μετριασμό των δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων, και τερματισμό των πραγματικών δυσμενών επιπτώσεων, καθώς και ελαχιστοποίηση της έκτασής τους
- δ) επανόρθωση των πραγματικών δυσμενών επιπτώσεων
- ε) ουσιαστική συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη διάρκεια διαβουλεύσεων μαζί τους
- στ) καθιέρωση και διατήρηση μηχανισμού κοινοποίησης και διαδικασίας υποβολής καταγγελιών για τα σχετικά ζητήματα, ώστε να δίνεται η δυνατότητα στους εργαζόμενους και στα ενδιαφερόμενα μέρη να εκφράσουν τις ανησυχίες τους.
- ζ) παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής και των μέτρων δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζουν (τουλάχιστον μία φορά το χρόνο)
- η) δημοσιοποίηση στοιχείων σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια στους ιστότοπους που διαθέτουν.

Περί μητρικών και θυγατρικών εταιρειών:

- Οι εταιρείες δύνανται να μοιράζονται πόρους και πληροφορίες εντός των οικείων ομίλων εταιρειών και με άλλες νομικές οντότητες.
- Υπάρχουν προβλέψεις για το ρόλο της μητρικής εταιρείας, για τη δυνατότητα εξαίρεσής της από την αρμόδια εποπτική Αρχή αν είναι καθαρή εταιρεία συμμετοχών χωρίς λειτουργικές δραστηριότητες και δεν συμμετέχει στη λήψη διοικητικών, λειτουργικών ή οικονομικών αποφάσεων που επηρεάζουν τον όμιλο. Δύναται να αξιολογηθεί εάν η ορισθείσα θυγατρική έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέσα και τη νόμιμη εξουσιοδότηση για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το CS3D. Σε κάθε περίπτωση, η τελική μητρική εταιρεία θα παραμείνει από κοινού υπεύθυνη με την καθορισμένη θυγατρική για μη συμμόρφωση της τελευταίας με τις υποχρεώσεις της βάσει της CS3D.
- Μπορεί να υπάρξει υλοποίηση σε επίπεδο ομίλου, δηλαδή με την επιφύλαξη ορισμένων προϋποθέσεων και για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής συμμόρφωσης, οι τελικές μητρικές εταιρείες μπορούν να εκπληρώσουν για λογαριασμό των θυγατρικών της τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το CS3D. Ωστόσο, οι εν λόγω θυγατρικές θα εξακολουθήσουν να υπόκεινται στους κανόνες εποπτείας και αστικής ευθύνης του κράτους μέλους που έχει αρμοδιότητα επί αυτών των θυγατρικών.

Εποπτεία, κυρώσεις, αστική ευθύνη:

- Σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, οι εποπτικές αρχές δικαιούνται να επιβάλλουν κυρώσεις, συμπεριλαμβανομένων συνήθως προστίμων. Η CS3D ορίζει ότι η μέγιστη ποινή δεν θα είναι μικρότερη από το 5% του καθαρού παγκόσμιου κύκλου εργασιών της εταιρείας, που θα μπορούσε να είναι πολύ σημαντικό.
- Στις διατάξεις που περιλαμβάνει η CS3D σχετικά με τις συνέπειες για παραβιάσεις των υποχρεώσεων της, συμπεριλαμβάνεται και η αστική ευθύνη για τις εταιρείες που προκαλούν ή συμβάλλουν σε ζημία λόγω αδυναμίας διενέργειας της δέουσας επιμέλειας. Υπάρχει δηλαδή ειδική ρήτρα αστικής ευθύνης για την εταιρεία (όχι μόνο στο επίπεδο του προμηθευτή, αλλά συνευθύνη).
- Τα κράτη-μέλη θα πρέπει να ορίσουν μία ή περισσότερες ανεξάρτητες και αμερόληπτες εποπτικές αρχές, υπεύθυνες για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης τόσο με τις απαιτήσεις του σχεδίου δέουσας επιμέλειας όσο και με τις απαιτήσεις του σχεδίου μετάβασης για το κλίμα σύμφωνα με το CS3D.
- Οι εταιρείες εκτός ΕΕ που υπόκεινται στο CS3D θα πρέπει να ορίσουν εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο, εγκατεστημένο σε ένα από τα κράτη μέλη όπου δραστηριοποιούνται, για να λειτουργεί ως ενιαίο σημείο επαφής για τις αρμόδιες εποπτικές αρχές, εφόσον τους κοινοποιηθεί το πρόσωπο αυτό αρμοδίως.
- Προβλέπεται η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Δικτύου Εποπτικών Αρχών για τη διευκόλυνση της συνεργασίας, του συντονισμού και της ευθυγράμμισης μεταξύ των εποπτικών αρχών.

CSRD **Corporate Sustainability** **Reporting Directive**

- Στοχεύει στη βελτίωση της αναφοράς (reporting) για τα ESG κριτήρια. Συγκεκριμένα, σκοπεύει να βελτιώσει την αξιοπιστία και τη συγκρισιμότητα των εκθέσεων βιωσιμότητας και να ενσωματώσει τις οικονομικές γνωστοποιήσεις.
- Αναφορικά με το περιβάλλον απαιτεί την αποκάλυψη των σχεδίων μετάβασης για την επίτευξη του στόχου του 1,5 °C.
- Έχει δυνατότητα εφαρμογής σε περίπου 50.000 εταιρείες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και ιδιωτικών επιχειρήσεων. Επίσης, περιλαμβάνει 10.000 εταιρείες εκτός ΕΕ που δραστηριοποιούνται στην Ευρώπη.

CSDDD **Corporate Sustainability** **Due Diligence Directive**

- Θέλει να διασφαλίσει ότι οι εταιρείες αναλαμβάνουν την ευθύνη (due diligence) για τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων τους στους ανθρώπους και στον πλανήτη.
- Αποσκοπεί στον εντοπισμό, στην πρόληψη και στον μετριασμό των δυσμενών επιπτώσεων των εταιρειών στα ανθρώπινα δικαιώματα και στο περιβάλλον, τόσο στις λειτουργίες τους όσο και στην εφοδιαστική αλυσίδα τους.
- Αναφορικά με την «πράσινη μετάβαση» ζητά ευθυγράμμιση με τη Συμφωνία του Παρισιού.
- Θα εφαρμοστεί άμεσα σε 10.000 εταιρείες της ΕΕ, μη συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αλλά έμμεσα θα επηρεάσει πολύ περισσότερες που αποτελούν μέρος της αλυσίδας αξίας μιας μεγαλύτερης εταιρείας. Επίσης, περιλαμβάνει 4.000 εταιρείες εκτός ΕΕ που δραστηριοποιούνται στην Ευρώπη.

